

Dosar nr. 3rh-67/21

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: A. Paniș)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău: (jud: V. Clima, M. Guzun, Gr. Dașchevici)
instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție: (jud: T. Chișca-Doneva, M. Ghervas, N. Craiu,
V. Burduh, N. Vascan)

ÎNCHEIERE

21 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Ala Cobăneanu
Nicolae Craiu
Mariana Pitic
Nina Vascan

examinând fără înștiințarea participanților la proces, cererea de revizuire
depusă de Serghei Balan,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată
depusă de Serghei Balan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a
Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și repararea
prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă:

La 13 martie 2019 Serghei Balan a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea actului
administrativ, obligarea emiterii actului administrativ și repararea prejudiciului
moral.

Prin hotărârea din 03 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani
acțiunea înaintată de Serghei Balan a fost admisă și s-a recunoscut ca fiind ilegal
răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-79/19; B-131/19 din
18 februarie 2019 privind efectuarea recalculării pensiei pentru limita de vârstă; s-a
obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să dea curs cererii prealabile înaintate
de reclamant și să includă în stagiul total de cotizare vechimea în muncă pentru
următoarele perioade:

perioada studiilor în instituția de învățământ superior la zi din 24 august 1973
până la 01 septembrie 1973 și din 16 iunie 1978 până la 01 septembrie 1978;

perioada de activitate la SRL „Firma broker „Balans” din 01 ianuarie 1997 până la 12 mai 1998;

perioada de activitate la ÎM „Pamel Enterprise” SRL din 01 ianuarie 1999 până la 15 aprilie 2001;

perioada de activitate la ÎM „KWB Group” SRL din 01 ianuarie 2016 până la 31 martie 2017;

S-a încasat din contul Casei Naționale de Asigurări Sociale în beneficiul reclamantului compensația pentru prejudiciul moral cauzat în sumă de 2000 de lei.

Prin încheierea din 16 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani s-a respins cererea lui Serghei Balan privind emiterea unei hotărâri suplimentare.

La 07 aprilie 2020, în cadrul termenului de atac instituit de art. 232 alin. (1) Cod administrativ (în contextul suspendării prin anexa la Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale nr. 1 din 18 martie 2020 a termenului de procedură), Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 03 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a acțiunii lui Serghei Balan.

Prin decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 03 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

La 30 octombrie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, iar la data de 31 decembrie 2020, prin intermediul poștei electronice, a prezentat motivarea recursului, ulterior fiind confirmată prin prezentarea acesteia pe suport de hârtie cu semnătură olografă (f.d. 173, 181, Vol.I).

Prin decizia din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova.

S-a casat integral decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 03 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă decizie prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Balan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral. (f.d.204-215, Vol.I)

La 29 iunie 2021, în temeiul art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă Serghei Balan a depus cerere de revizuire, prin care a solicitat casarea deciziei din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție cu pronunțarea unei noi decizii de respingere a recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale și menținerea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe.

În motivarea cererii de revizuire, revizuentul a reiterat motivele de fapt și de drept invocate în cererea de chemare în judecată, precum și în referințele depuse la cererile de apel și recurs.

Suplimentar, revizuentul a menționat că consideră decizia din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție ilegală, nejustificată și arbitrară, fiind adoptată cu aplicarea eronată a legislației naționale și internaționale. Or, instanța de recurs a cercetat materialele cauzei superficial și într-o manieră unilaterală, adică numai și

exclusiv în favoarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, încălcându-i astfel drepturile civile și procedurale.

Aici, revizuentul a specificat că după recepționarea la 30 martie 2021 a deciziei instanței de recurs, revizuirea căreia solicită, a efectuat un studiu al jurisprudenței constante a Curții Constituționale a Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție și CEDO, în cazuri similare sau relevante, astfel ajungând la concluzia că instanța de recurs, cu aplicarea eronată a normelor de drept și a practicii constante a pronunțat în cazuri similare, decizii absolut diferite, ceea ce indică existența unor standarde duble la înfăptuirea justiției în țara noastră. Iar, acest fapt i-a afectat în mod evident dreptul la un proces echitabil, garantat de articolul 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 20 din Constituția Republicii Moldova, motiv pentru care a depus prezenta cerere de revizuire.

Serghei Balan a relevat că circumstanțele enunțate constituie un temei decisiv ce se încadrează în prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă pentru declararea revizuirii și desființarea unei hotărâri judecătorești irevocabile.

În final, revizuentul Serghei Balan a notat că cererea sa de revizuire a deciziei din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție nu este un recurs deghizat pentru a efectua o nouă examinare, dar o declarație în scopul corectării erorilor judiciare și omisiunilor justiției.

La 05 iulie 2021 în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale a fost expediată copia cererii de revizuire depuse de Serghei Balan împotriva deciziei din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție.

Deși la 07 iulie 2021 Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat copia cererii de revizuire depuse de Serghei Balan, aceasta nu a depus referință, prin care să-și expună poziția asupra acesteia.

Studiind cererea de revizuire în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de revizuire urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, din următoarele motive.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

În conformitate cu art. 450 lit. b) Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în termen de 3 luni din ziua în care persoana interesată a luat cunoștință de circumstanțele sau faptele esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu puteau să-i fie cunoscute anterior, dar nu mai târziu de 5 ani de la data rămânerii irevocabile a hotărârii, încheierii sau deciziei – în cazul prevăzut la art. 449 lit. b).

În conformitate cu art.452 alin.(1¹) Codul de procedură civilă, dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Revizuirea s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul judiciar a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de revizuire au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței controlul actelor judecătorești contestate. Mai mult, niciun participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, mutatis mutandis, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, Pönkä vs Estonia, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Conform cu art.453 alin.(1) lit. a) Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În corespundere cu art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuientului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei.

În conformitate cu art.451 alin.(1) Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art.447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art.449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Serghei Balan a întemeiat cererea de revizuire în baza art. 449 lit. b) Codul de procedură civilă, invocând drept circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu i-au fost și nu i-au putut fi cunoscute revizuientului practica diferită a instanței de recurs la examinarea cauzelor similare. Astfel, a menționat că după recepționarea la 30 martie 2021 a deciziei instanței de recurs, revizuirea căreia solicită, a efectuat un studiu al jurisprudenței constante a Curții Constituționale a Republicii Moldova, Curții Supreme de Justiție și CEDO, în cazuri similare sau relevante, drept exemplu făcând referire la cauza nr. 3ra-536/15, la cererea de chemare în judecată depusă de Olga Colba împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, în urma căruia a ajuns la concluzia că instanța de recurs, cu aplicarea eronată a normelor de drept și a practicii constante a pronunțat în cazuri similare, decizii absolut diferite, ceea ce indică existența unor standarde duble la înfăptuirea justiției în țara noastră. Iar, acest fapt i-a afectat în mod evident dreptul la un proces echitabil, garantat de articolul 6 § 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și art. 20 din Constituția Republicii Moldova.

Verificând temeinicia motivelor de revizuire raportate la art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că temeiurile invocate în cererea de revizuire depusă de Serghei Balan împotriva deciziei din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție, nu sunt concludente și rezidă din interpretarea greșită a acestor prevederi legale.

Or, argumentele aduse de Serghei Balan în susținerea cererii de revizuire nu constituie circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului.

În ceea ce privește invocarea de către Serghei Balan a unei practici judiciare a Curții Supreme de Justiție, expusă într-un caz analogic (dosar nr.3ra-536/15), în care a fost pronunțată o decizie în favoarea reclamantei, instanța de revizuire notează că un caz particular nu constituie practică judiciară.

Mai mult, cu referire la trimiterea făcută de revizuent la un caz similar, este de menționat că Curtea Europeană a Drepturilor Omului a notat că eventualitatea unor divergențe de jurisprudență este inerentă în mod normal oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond având competență teritorială. Astfel de divergențe pot apărea și în cadrul aceleiași instanțe, iar acest lucru nu se poate considera în sine contrar Convenției (Santos Pinto v. Portugalia, din 20 mai 2008, pct. 41; și Parohia Greco-Catolică Lupeni și alții v. România (MC), pct. 116 (b)).

În consecință, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că dezvoltarea unui consens jurisprudențial este un proces care poate fi de durată: prin urmare, pot fi tolerate faze de divergențe de jurisprudență fără a se pune în discuție securitatea juridică (Nejdet Şahin și Perihan Şahin, v. Turcia, pct. 83). Jurisprudența nefiind imuabilă ci, din contra, progresivă în esență, principiul unei bune administrări a justiției nu se poate înțelege ca impunând o cerință strictă privind constanța jurisprudențială (Nejdet Şahin și Perihan Şahin, citată anterior, pct. 84; și Atanasovski v Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, pct. 38).

Așadar, argumentele invocate de revizuent nu cad sub incidența prevederilor art.449 lit. b) Codul de procedură civilă, și ca rezultat indică la caracterul declarativ al cererii de revizuire, fiind lipsită de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului revizuentului cu soluția dată de instanța de recurs, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a revizuirii.

Aspectele invocate în cererea de revizuire reflectă caracterul unor critici, prin care se urmărește retractarea unui act de dispoziție judecătorească, revizuentul exprimându-și nemulțumirea față de soluția conținută în decizia din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție, prin care s-a admis recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova. S-a casat integral decizia din 07 octombrie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 03 martie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani și s-a emis o nouă decizie, prin care s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Balan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

Revizuirea este o cale de atac de retractare și nu de reformare a hotărârii contestate, iar retractarea neîntemeiată a hotărârii contestate duce la încălcarea

principiului stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că soluția definitivă a oricărui litigiu nu trebuie rediscutată fără motive legale.

De aceea, legea admite revizuirea numai în cazuri strict determinate, iar competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere printre altele, că atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (cazul *Brumărescu contra României*).

Principiul caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare.

Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare a cauzei.

O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare (cazul *Roșca contra Moldovei*).

Prin urmare, instanța de recurs relevă că admiterea cererii de revizuire depusă de Serghei Balan împotriva deciziei din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție în condițiile în care a fost formulată, ar încălca principiul securității raporturilor juridice și ar duce inevitabil la violarea art.6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și Libertăților Fundamentale ale Omului.

În jurisprudența sa constantă, Curtea Europeană cu mai multe ocazii a menționat că dreptul la o instanță, garantat de articolul 6§1 din Convenție, presupune respectarea principiului preeminenței dreptului.

Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*Brumărescu v. România*, [GC], nr.28342/95, §61, ECHR 1999-VII). Acest principiu cere ca nicio parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Reieșind din considerentele menționate și având în vedere că argumentele invocate de Serghei Balan în cererea de revizuire depusă împotriva deciziei din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 449 Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu 195 Cod administrativ, art. 270, art. 453 alin. (1) lit. a) Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Serghei Balan împotriva deciziei din 24 martie 2021 a Curții Supreme de Justiție, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Serghei Balan împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ și repararea prejudiciului moral.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Nina Vascan